HEISKAME LIPUD

Austame lippudega Jaan Krossi

Täna möödub 100 aastat eesti kirjanduse suurkuju Jaan Krossi sünnist, mille puhul kuulutas vabariigi valitsus välja ühekordse lipupäeva.

Eesti Lipu Selts, Tammsaare ja Vilde Sõprade Selts ning Tallinna Kirjanduskeskus ühinevad ettepanekuga austada kirjanikku, kelle looming esindab Eesti riiki, eesti ajalugu ja südametunnistust.

Jaan Krossi sünniaastapäeva tähistamise peasündmus on kell 19 Estonia teatris algav piduõhtu "Eesti avastamine. Jaan Kross 100". "Kui piirid olid kinni, siis kirjutas Jaan Kross "Maailma avastamise"," kommenteeris lavastaja **Margus Kasterpalu**. "Avatud maailmas on aga hea taasavastada Jaan Krossi teostest Eestit."

Kõnelevad vabariigi president ja Jaan Krossi kirjandusauhinna laureaat Viivi Luik. Esineb Tallinna Kammerorkester Tõnu Kaljuste juhatusel.

Uudistetoimetus

Kõre kaitseks raiutakse Harilaiul 27 hektarit männikut

Riigimetsa Majandamise Keskus võtab Harilaiul maha 27 hektarit kultuurmännikut, et parandada kaitsealuse juttselg-kärnkonna ehk kõre elutingimusi.

Ain Lember
ain.lember@saartehaal.ee

Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) looduskaitsespetsialist **Ants Animägi** ütles, et sügisel Harilaiul algavad raietööd vastavad kõre kaitse tegevuskavale ning on jätkuks kuus aastat tagasi tehtud looduskaitsetöödele. Siis võeti 57 ha suurusel alal maha kokku 1850 tihu männipuitu, mis läks Saaremaa Sadamast laevaga ekspordiks.

Keskkonnaameti Lääne regiooni kaitsekorralduse spetsialist **Ilona Lepik** ütles, et Harilaiu liivaala liigirikkusel on kõre elupaikade taastamisel oluline roll. "Kui me teeme kõre jaoks elupaiga sobivaks, on seal elupaik tervele reale teistele liikidele, kellel on mändidega kaetud alal halb," rääkis Lepik. Harilaiu liivaalal leidub tema sõnul palju taime- ja samblikuliike, samuti väga palju huvitavaid putukaid. "See on väga omapärane ja põnev kooslus, mis hakkab tekkima sinna."

Lepik selgitas, et lisaks ala valgusele avamisele on raiel tähtis roll ka konna sigimisel. Kõre vajab sigimiseks märgi nõgusid, kuid männikultuur imab oma elutegevuseks maa seest väga palju vett. Mida rohkem puid ümber nõgude kasvab, seda kiiremini nõgudest vesi kaob. "Kui saame lombikesed lageda peale, siis jääb puude mõju nendele vähemaks ja lombid püsivad kõrele sobivalt kauem."

Ilona Lepik kinnitas, et kuus aastat tagasi Harilaiul tehtud kõre elupaiga taastamistööd mõjusid liigi arvukusele julgustavalt. Lisaks kohapeal ilmale tulnud kõredele täiendati Harilaiu kõre asurkonda Saaremaa teisest kõre asurkonnast toodud isenditega ning kasvatati osa Harilaiu kõrekullestest üles Penijõe kõrede kasvatuskeskuses. Kuivade kevadete tõttu võib vesi sigimisveekogudes liiga kiiresti kaduda, mistõttu võib seal hukkuda kogu kõrede järglaskond. Kasvatuskeskus aitab tagada iga-aastase sigimisedukuse asurkonnas.

Kõre ehk juttselg-kärnkonn on Eesti üks väiksemaid, kuid samas valjuhäälsemaid kahepaikseid, kelle iseloomulik vali kõrin oli 20. sajandi I poolel tavaline kevadhääl Lääne-Eesti rannikualadel ja saartel. Viimase poolsajandi vältel on kõre arvukus aga pidevalt langenud. Kui möödunud sajandi esimestel kümnenditel võis ainuüksi Saaremaal elutseda lausa miljoneid kõresid, siis nüüd on terve Eesti peale kokku jäänud tuhatkond sigivat kõret.

Kärla kool 110: Igas koolis peaks kumm

Kärla kool ei kao veel niipea mitte kuhugi, kinnitavad Saare maakonna ühe suurima maapõhikooli kaks teenekaimat õpetajat.

Raul Vinni
raul.vinni@saartehaal.ee

JUUBELITANTSUD: Kooli juubelinädalal andsid peotantsutunde kooli vilistlased Greete Grahv ja Janar Tänak. Fotole jäi Tänak koos Nete-Mei Kähariga tantsusamme proovimas.
MAANUS MASING

"Väiksemad lapsed arvavad, et meil siin majas kummitab ka," naerab kooli õppealajuhataja **Anne Pildre** koos matemaatikaõpetaja **Anne Tõruga** keset vahetundi klassi esimeses pingireas korraks istet võttes. Nemad on kooli raudvara: eesti keele õpetaja Pildrel on kirjas 45 aastat, Tõrul 40.

"Liiga pikk aeg," muigab õpetaja Pildre. Praegu alustavad kooliteed lapsed, kelle vanavanemad käisid koolis mõlema Anne õpetajatee alguses. See teadmine aitab aja kulgu mõõta. Ja teeb õpetaja Tõru sõnul nalja nii neile endile kui ka õpilastele.

Õpilaste hea käekäik kroonib seda pikka aega. Eriti hea tunne olevat siis, kui saab aidata õpilast, kelle kodused olud ei ole ehk parimad või on õppimisega keeruline. Veel aastaid hiljem tulevad paljud kallistama ja tänama.

Koolikell kutsub järgmisse tundi. Õpetaja Tõru nendib, et lapsed on aastatega muutunud. "Sellist kontrolltööd ma matemaatikas enam anda ei julge nagu paar aastat tagasi," räägib ta. See olevat laste jaoks liiga raske. Õpetamine liigub selle poole, et laps ei pea enam asju meelde jätma, vaid omama oskust igapäevasest infohunnikust vajalik üles leida. "Siit peab ka midagi ikkagi läbi laskma," näitab õpetaja Tõru otsaette ja õpetaja Pildre täiendab: "Aju tuleb ikka treenida."

Rait Mart Kesküla

Alguses mainitud kummitustega on õpetaja Tõrul oma suhe: üks kahtlane vahejuhtum on tal olnud küll. Aastaid tagasi hoiti koolimaja katusekorrusel metallist jalgadega toole. Katusel oli luuk. Ühel hetkel kuulis õpetaja Tõru teise maja serva, kuidas keegi justnagu loobiks luugist toole hirmsa kolinaga alla. Läks vaatama: mitte midagi. Räägitakse ka, et kooli peal olevat kuulda olnud jalgade lohistamist, kuigi majas ei saanud kedagi olla.

"Kummitusi ei ole," on kolmanda klassi poisid **Rait Mart Kesküla** ja **Joonatan Järvalt** veendunud. Nemad veetsid klassiga koolis terve öö ja kolasid taskulambiga mööda maja. Kedagi ei kohatud, midagi üleloomulikku ei juhtunud.

Joonatan Järvalt

Kooli 110 aasta juubelit teavad poisid hästi, kuigi nad oma sõnul päris hästi aru ei saa, kui ammu see sada kümme aastat tagasi ikka oli. "Siis pandi veel nurka seisma ja koolipingid olid ka teistsugused," arvab Joonatan. Selles on nad ühel meelel, et koolis on kaks ägedat tundi: kehaline kasvatus ja vahetund.

Kärla kooli juubelinädal on täis üritusi: rongkäik alevikus, aktused, viktoriinid, peotants, kino ja lõpuks vabariigi aastapäevale kohane kätlemisega pidulik aktus. Ilmus ka kooli uus kogumik "Meie lood", kuhu on koondatud õpilaste uurimistööd nimekatest vilistlastest ja õpilaste loomingust. Avati ka Kärla kooli juhtide käejälgede galerii kooli aula seinal.

Kuressaare Autoteeninduses
3-OSALINE PESUPAKETT
Paketis välispesu pigieemaldusega, sisepuhastus ja vahatamine.
-20%

Välispesu pigieemaldusega sisaldab:
- Pigieemaldust
- Šampoonipesu
- Uksevahede puhastust
- Survepesu
- Sõiduki kuivatamist
- Rehvidele rehviläike kandmist

Sisepuhastus sisaldab:
- Sõiduki salongiklaaside puhastamist
- Armatuuri ja plastikdetailide puhastamist spetsiaalsete vahenditega
- Salongi ja pagasiruumi puhastamist tolmuimejaga
- Salongi kummist porimattide pesu

Sõiduki vahatamine püsivahaga

Broneeri aeg juba täna!
NB! Kaubikute, maasturite, mahtuniversaalide ja väikebusside pesule Lisatasu 15 €
KURESSAARE AUTOTEENINDUS AS Kalevi põik 2, Kuressaare. Tel 45 21 045, kuressaare@automaailm.ee